

KANSER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Kanser, dünyada ve ülkemizde sebebi bilinen ölümler arasında kalp ve damar hastalıklarından sonra ikinci sırada yer alan önemli bir halk sağlığı sorunudur. Aynı zamanda yüksek tedavi maliyetleri nedeniyle ülke ekonomilerinde ve iş gücünde çok ağır kayıplara neden olabilmektedir. Oysa erken teşhis edildiğinde tedavinin mümkün olduğu ve yaşam kalitesinin artırılabilirdiği kanser türleri olduğu düşünülürse korunmanın önemi daha da artmaktadır. Teknolojinin ve tıbbın ilerlemesi ile elde edilen sonuçların daha etkin kullanılması ve halkı bilgilendirme/bilinçlendirme/farkındalık kazandırma çalışmalarına yoğunluk verilmesi amacıyla düzenlenen “1- 7 Nisan Kanser Haftası” etkinlikleri, kanser mücadelesinde oldukça önemli bir yer tutmaktadır.

Kanser beraberinde getirdiği sağlık sorunlarının yanı sıra, maddi ve manevi yönden uzun süreli mücadele gerektiren bir hastalıktır. Dünya Sağlık Örgütü’nün 2020 yılı verilerine göre; ilgili yılda küresel bazda 19.2 milyon yeni kanser vakası tespit edilmişken, hastalığa bağlı 9.9 milyon ölüm gerçekleşmiştir. Dünya genelinde 75 yaşına kadar her 5 kişiden 1 kişinin kansere yakalanacağı ve her 10 kişiden 1’inin ise kanser nedeniyle hayatını kaybedeceği tahmin edilmektedir. Dünyada ve ülkemizde ilk sıralarda yer alan kanser türleri akciğer, meme ve kolorektal kanserler olarak benzerlik göstermektedir.

Yine gelecek yıllarda dünya nüfusunun artması, yaşlanması ve kansere yol açabilecek risk faktörlerine daha çok ve daha uzun süre maruz kalması ile birlikte gerek tanı konacak kanser olgu sayısının gerekse bahsi geçen hastalığa bağlı ekonomik, sosyolojik ve psikolojik yükün artması beklenmektedir.

%90 çevresel, %10 oranında ise genetik faktörlere bağlı olarak gelişmekte olan kanserlerin, çevresel faktörler arasında yer alan; tütün kullanımı, alkol tüketimi, fazla kilolu ve/veya obez olma ve enfeksiyonlara maruziyetin engellenmesi yolu ile günümüzde %30-%50 oranında önlenebileceği bilinmektedir. Özellikle ortaya çıkışının önlenemediği, taramalarla ölümün engellenebildiği ve erken teşhis edildiğinde tedavinin yaşam kalitesine çok şey katabildiği kanser türleri göz önüne alınırsa korunmanın önemi daha da artmaktadır.

Pandemi döneminde sağlıklı beslenme ve fiziksel aktivitenin artırılması, tuz kullanımının azaltılması, tütün ve tütün ürünlerinin kullanılmaması hem kanserden korunmada hem de salgınla mücadelede önemli birer etkidir.

Yapılan çalışmalar yirmi birinci yüzyılda kanser konusunda en önemli kontrol stratejisinin korunma ve erken teşhis olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bu kapsamda; kanserojen maddelerin tespiti, risk faktörlerinden kaçınma, tarama ve erken tanı en önemli önleme stratejileri arasında yer almaktadır.

Erken teşhis oranlarında herhangi bir düşüş yaşanmaması için taramaların pandemi sürecinde de devam etmesi önem arz etmektedir. Pandemi gerekçesiyle taramaların ertelenmesi, ileri evre teşhis oranlarında artışa neden olabilmektedir. Pandemi sürecinde söz konusu kanser taramaları "COVID-19 Pandemisinde Sağlık Kurumlarında Çalışma Rehberi ve Enfeksiyon Kontrol Önlemleri" doğrultusunda gerçekleştirilmelidir.

Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezleri (KETEM), Toplum Sağlığı Merkezleri (TSM), Sağlıklı Hayat Merkezleri (SHM), Aile Sağlığı Merkezleri (ASM) ve Mobil Kanser Tarama araçlarında:

- **40-69** yaş arası kadınlara **2 yılda bir** meme kanseri taraması
- **30-65** yaş arası kadınlara **5 yılda bir** rahim ağzı kanseri taraması
- **50-70** yaş arası kadın ve erkeklere **2 yılda bir** kalınbağırsak kanseri taramaları

ÜCRETSİZ olarak yapılmaktadır.

Tarama sonrası sonucu pozitif ya da şüpheli çıkan kişiler, tarama sonrası teşhis merkezlerimize yönlendirilmekte ve ileri tetkikleri yapılmaktadır. Teşhis ve tedavi hizmetleri ikinci ve üçüncü basamak sağlık kuruluşları tarafından yürütülmektedir.

Kansere karşı mücadelede “Farkındalık ve Bilinç Düzeyinin Artırılması” önemli diğer bir strateji olup, ülkemizde “Kanser Haftası” olarak kabul edilmiş olan Nisan ayının ilk haftası boyunca düzenlenen çeşitli etkinliklerle konuya dikkat çekilmektedir. Her yıl 1-7 Nisan Ulusal Kanser Haftasında, ülkemiz açısından önemi giderek artan kanser hastalığına karşı halkta konuya ilişkin farkındalık yaratmak, taramalara katılımı artırmak için düzenlenen bu etkinliklerle halkı bilgilendirmek ve bilinçlendirmek hedeflenmektedir. Ancak tüm bu çalışmaların yılın bir haftası ile sınırlı tutulmayıp yıl boyunca sürdürülmesi kanserle mücadelede akılda tutulması gereken bir unsur olup önemli kazanımlar sağlayacaktır.